

Získat pro revidované RVP učitele je klíčové. Bez nich nemá sebelepší kurikulum šanci něco změnit

TISKOVÁ ZPRÁVA

Praha 26. 10. 2022 – Již od léta pracovní skupiny při Národním pedagogickém institutu začaly připravovat revizi rámcového vzdělávacího programu pro základní školy (RVP). Zatím tak trochu naslepo, dokument, který má sloužit jako zadání pro jejich práci, ještě nebyl definitivně schválen, prochází stále vnitřním připomínkovým řízením. Ministr školství Vladimír Balaš, který přípravu revize RVP převzal na začátku letních prázdnin po Petru Gazdíkovi, by byl rád, kdyby školství prošlo po revizi RVP ambicióznější změnou, než se kterou dosavadní podoba tzv. hlavních směrů počítá. Ambiciózní je ale také harmonogram, který předpokládá, že nové kurikulum bude hotové na podzim příštího roku a o rok později by se podle něj mělo začít učit na školách.

SKAV (Stálá konference asociací ve vzdělávání) a EDUin proto zorganizovaly **kulatý stůl na téma Jak to bude dál s revizí RVP?** Některé z myšlenek, které během diskuse zazněly, přinášíme v krátkém souhrnu. Záznam kulatého stolu je k dispozici [zde](#).

O stavu revize RVP diskutovali:

Jan Jiterský / MŠMT

Petra Keprtová / SKAV

Martin Rusek / KOMPAS

Petra Skalická / Člověk v tísni

Kamil Ubr / NPI ČR

Milena Vlčková / Waldorfská škola – MŠ, ZŠ a SŠ, České Budějovice

Schvalování dokumentu Hlavní směry

Dokument Hlavní směry revize RVP ZV nyní prochází vnitřním připomínkovým řízením na ministerstvu. “Chybí poslední krok, schválení na poradě vedení ministerstva školství,” říká Jan Jiterský. Konsensus přitom nebyl automatický. “Národní pedagogický institut společně s Českou školní inspekcí vytváří k Hlavním směrům jakýsi poziční dokument, který má shrnout, jak čteme Hlavní směry, jak je budeme převádět do praktické činnosti,” vysvětlil Jan Jiterský a podotkl, že řadu připomínek podala i Česká školní inspekce. “Na některých se neshodujeme, bude nutné, aby o nich rozhodlo vedení ministerstva nebo přímo ministr,”

upřesnil předseda expertního panelu, který Hlavní směry připravil. Rozhodnout by se podle něj mělo v řádu dnů, nejpozději do dvou týdnů.

Kampaň k implementaci kurikula

Po potížích, se kterými se setkalo zavádění RVP v roce 2005 (řada učitelů jej nepřijala dodnes) se pozornost soustředí nejen na samotné kurikulum, ale i na jeho implementaci. “Do terénu se nyní dostávají informace, které nejsou úplně relevantní a mohou způsobovat nepohodu. Přitom Hlavní směry mají jako jeden z cílů dosáhnout toho, aby byl dokument přijat učiteli a ti s ním pracovali jako s rozvojovým materiálem,” upozornila Petra Keprtová na reakce, se kterými se setkává při své práci s učiteli.

Panelisté se shodli na tom, že je nezbytné začít praxi na změnu připravovat dříve, než bude kurikulum “napsané”. Ministerstvo školství podle Jana Jiterského připravuje velký systémový projekt, který by měl implementaci podpořit, na starosti ho má NPI. “Nyní pracujeme na projektové žádosti, abychom ji mohli co nejdříve předložit ke schválení,” řekl Kamil Ubr. Se startem projektu počítá od ledna 2023, první výstupy by mohly být podle něj k dispozici se začátkem dalšího školního roku.

Překážky, se kterými se revize bude muset vyrovnat

Tou největší je negativní postoj části učitelů a ředitelů škol k jakékoli změně. “Je spousta dobrých a také méně dobrých škol, a s tím nové RVP nic neudělá, ať bude vypadat jakkoli. Nejdůležitější je, jak se bude pracovat s praxí, ale například i s rodiči. Už jen mluvit o připravované změně, jako se to děje právě teď, je důležité. I tím praxi na změnu připravujeme,” myslí si Milena Vlčková. Důležitá podle ní bude metodická podpora, která bude srozumitelná pro všechny, a také dostat do škol nositele dobré praxe, kteří tam nepřijedou jen na předváděcí hodinu, ale na delší dobu, aby mohli vypořádat, co konkrétního škola potřebuje. “Je také na místě dopředu říct, že to bude stát nějaké úsilí, ale zároveň už během procesu vzniku kurikula komunikovat se školami, učiteli, že v procesu implementace nezůstanou osamocení, ale budou mít k dispozici nástroje podpory – průvodce, mentory, konzultanty, metodické materiály... Musí také zaznít, že to děláme, protože nové RVP přinese... a tahle věta končí pomyslnými třemi tečkami, které si musíme vyjasnit,” řekla Petra Keprtová.

Zadání pro revize

Většina diskutujících vyjádřila obavy z nejistého zadání. Martin Rusek poukázal konkrétně na pojetí klíčových kompetencí v Hlavních směrech. “Máme tvořit činnostní kurikulum, když

ale nebudeme vědět, jak jsme na tom s klíčovými kompetencemi, zůstanou zase vytknuté před závorkou. Až se tady pak sejdem za 15 let, budeme zpátky u toho, že kompetence do kurikula nebyly dostatečně propsané a že je nikdo nepřijal. Z tohoto kruhu bychom měli vykročit,” poznamenal Martin Rusek. Na rozdíl od něj Mileně Vlčkové jednoznačné zadání až tak nechybí: “Někdy se domnívám, že čekáme na zadání, protože jsme zvyklí pracovat podle úkolů, ale my to přece můžeme využít a být tvůrčí, i když to někdy bolí a rychlejší by bylo pracovat podle nějakého plánu.”

Inovace versus přijetí učitelů

Do jaké míry má být nové kurikulum inovativní, a do jaké míry má zachovávat kontinuitu se současnou praxí? “Můžeme vytvořit revoluční dokument, za který nám všichni zatleskají, ale praxi s ním neovlivníme. Krok nemůžeme udělat příliš dlouhý, ale je třeba ho udělat správným směrem, což se ukazuje jako problematické,” myslí si Martin Rusek. To je v rozporu s názorem ministra Balaše, který zadání pro revizi označil za málo ambiciózní. “Nemůžeme mít stejný dokument jako před dvaceti lety, stejně jako v jiných oborech. Učitelé jsou profesionálové a my od nich můžeme požadovat, aby šli s dobou. Pochopitelně k tomu potřebují mít vytvořeny podmínky,” myslí si naopak Petra Skalická.

Průběh revize a harmonogram

“První fáze je přípravná, během ní se pracovní skupiny poznají, nastaví se pravidla fungování uvnitř i mezi skupinami, do konce roku bychom měli mít první pohled na vzdělávací oblast, na klíčové kompetence a gramotnosti nebo průřezová témata,” nastínil proces, který mají před sebou pracovní skupiny NPI, Kamil Ubr. Zhruba v dubnu by měla být hotová první verze revidovaného RVP, která bude předložena veřejnosti k připomínkám. S finální verzí se počítá během podzimu 2023. I když je harmonogram napjatý, s prodloužením termínů se (prozatím) nepočítá. “Pojďme se o tom bavit, až budeme mít něco odpracováno a budeme mít lepší představu o tom, co nás ještě čeká. Komunikovat o odkladu jen na základě posunutého schválení Hlavních směrů považuji za předčasné,” řekl Jan Jiterský. Dodal ale, že ve chvíli, kdy pro to budou jasné argumenty, posun termínů rád podpoří.

Petra Skalická upozornila, že čas bude potřeba i na implementaci: “Jde nám o to, aby učitelská i široká veřejnost kurikulum přijaly, k tomu budou potřebovat čas, aby se s kurikulem dobře seznámili a byli na změnu dobře metodicky připraveni. Pokud se tato fáze urychlí, vymstí se nám to.”

Participativní přístup

Diskuse o participativním přístupu k tvorbě kurikula poukázala na pozitiva i některá negativa tohoto přístupu. “Kurikulum bychom dokázali napsat uvnitř NPI, ale my to chceme dokázat společně. To je cesta, jak vytvořit něco, co je přijatelné pro většinu,” popsal svůj postoj Kamil Ubr, připustil současně, že cestu, jak uplatnit participativní přístup, hledají pracovní týmy za chodu. Na rozdíl od něj Martin Rusek upozornil, že otevřenost nemusí být vždy ku prospěchu věci: “Tříštíme síly plamennými výzvami určenými od učitelů po ministra, snažíme se pracovat participativně, na což nemáme čas. Hrozí, že až ten čas dojde, sedne si jeden člověk a napíše kurikulum, nad kterými jsme se dlouho a participativně scházeli.” Ze zpětné vazby od svých kolegů v Kompasů konstatoval, že přes nejisté zadání, “nedobře fungující” pracovní skupiny a rychle se blížící termín nevidí “světlo na konci tunelu, za kterým by mohli kráčet”.

Podklady pro editory:

Dokument Hlavní směry revize RVP ZV je k dispozici [zde](#).

SKAV k revizi RVP vydal od dubna letošního roku čtyři odborná stanoviska, najdete je [zde](#).

Kontakt pro média:

Radka Hrdinová, mediální koordinátorka SKAV: 603 177 791, radka.hrdinova@skav.cz

[SKAV](#) (Stálá konference asociací ve vzdělávání, z. s.) je jedním ze zakladatelů Partnerství 2030+, ale zároveň pro Partnerství 2030+ vytváří páteřní podporu. SKAV je zastřešující platforma organizací, které usilují o progresivní změny ve vzdělávání. Je moderátorem smysluplné diskuze a advokátem klíčových témat. Centrem zájmu členů jsou co nejlepší podmínky pro učení žáků a co nejlepší vztahy mezi žáky a učiteli. Věříme, že smyslem vzdělávání je, aby každý mohl rozvíjet svůj potenciál, najít své místo ve společnosti a prožít spokojený život. Sledujte aktuální informace o SKAV na [Facebooku](#) a [Twitteru](#).

[EDUin](#) je obecně prospěšná společnost, která se věnuje problematice vzdělávání a jejíž snahou je informovat veřejnost o všem důležitém, co se děje ve školství a vzdělávání. EDUin, o. p. s., byla založena v roce 2010 a realizuje a připravuje několik informačních a osvětových projektů. Více se dozvíte na www.eduin.cz.